

Podľa článku 26, odsek 1 a 2 Zákona o referende a ľudovej iniciatíve (Úradný vestník RS číslo 111/21)

Republiková volebná komisia na zasadnutí dňa 3. decembra 2021 prijala

UZNESENIE

o ustálení textu Informácie o Akte o zmene Ústavy Republiky Srbsko

Týmto uznesením sa ustalauje text Informácie o Akte o zmene Ústavy Republiky Srbsko, o ktorého potvrdení sa občania vyjadrujú v republikovom referende vypísanom na 16. januára 2022, ktorý znie takto:

„1) Akt o zmene ústavy sa výlučne vzťahuje na súdnictvo a ním sa nemenia iné časti ústavy

Aktom o zmene ústavy sa menia ústavné ustanovenia o usporiadaní súdov a prokuratúr (články 142 až 165 ústavy). Majúc na zreteli, že existuje vzájomná závislosť medzi týmito ustanoveniami a inými ustanoveniami ústavy, zmenili sa aj článok 4 ústavy, ktorý určuje zásadu delby moci, článok 99 ústavy (Pôsobnosť Národného zhromaždenia), článok 105 ústavy (Spôsob rozhodovania v Národnom zhromaždení), článok 172 ústavy (Zloženie ústavného súdu. Voľba a menovanie sudcov ústavného súdu).

V súlade s predpísaným postupom na zmenu ústavy občania sa v referende vyjadrujú výlučne o ustanoveniach obsiahnutých v Akte o zmene ústavy, pričom iné ustanovenia ústavy nie sú predmetom referenda.

2) Predpokladajú sa dodatočné ústavné záruky nezávislosti súdnictva a sudcov

V systéme rozdelenia moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu je súdna moc nezávislá. Vzťah medzi troma zložkami moci je založený na vzájomnom preverovaní a rovnováhe, čo znamená, že ani súdna moc nemôže byť vyčlenená zo systému a zodpovedná sama sebe. Súdna moc patrí súdom, ktoré sú nezávislé a ich rozhodnutie môže preskúmať len príslušný súd v konaní, ktoré je určené zákonom, ako aj ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti. Sudca je nezávislý a je zakázané akékoľvek jeho nenáležité ovplyvňovanie pri výkone sudcovskej funkcie.

3) Zaručuje sa stálosť funkcie sudcu

V systéme, v ktorom sú sudcovia zvolení na určité časové obdobie (možnosť opätovnej voľby), môže byť nastolená otázka nezávislosti sudcov. Preto sa plánuje zrušenie prvej voľby sudcov na tri roky. Sudcovská funkcia trvá od zvolenia sudcu po ukončenie jeho pracovného veku. Dôvody predčasného skončenia funkcie sudcu sú určené ústavou, čo znamená, že sa zákonom nemôžu určiť iné dôvody zániku funkcie sudcu. Rozhodnutie o zániku sudcovskej funkcie vynáša orgán, ktorý sudcov aj volí - Vysoká súdna rada.

4) Najvyšší súd v Republike Srbsku je Najvyšší súd

Plánuje sa zmena názvu najvyššieho súdu v Republike Srbsku namiesto doterajšieho názvu – Najvyšší kasačný súd. Názov Najvyšší súd, ktorý sa plánuje, je v súlade s právnou tradíciou Srbska, ako aj príslušnosťami, ktoré tradične má najvyšší súd v štáte.

5) Sudcov, predsedu Najvyššieho súdu a predsedov súdov volí Vysoká súdna rada

Podľa platných ústavných ustanovení prvú voľbu sudcov vykonáva Národné zhromaždenie na návrh Vysokej súdnej rady. Navrhovaným uznesením v Akte o zmene Ústavy Republiky Srbsko sa zrušuje voľba sudcov v Národnom zhromaždení a plánuje sa voľba sudcov výlučne Vysokou súdnou radou. Tento orgán pozostáva z 11 členov, z ktorých sú šiesti sudcovia, ktorých volia sudcovia, štyria poprední právnici, ktorých volí Národné zhromaždenie a predsedu Najvyššieho súdu, ktorý zastupuje súdnu moc ako celok. Predstavitelia výkonnej a zákonodarnej moci sa viac nezúčastňujú vo voľbe sudcov. Predsedu Najvyššieho súdu a predsedov súdov, ktorých podľa platných ústavných ustanovení volí Národné zhromaždenie, bude v budúcnosti voliť Vysoká súdna rada.

Za členov Vysokej súdnej rady spomedzi popredných právnikov môžu byť zvolené osoby s najmenej desaťročnou skúsenosťou v právnickom odbore, ktoré nemôžu byť

členovia politickej strany a musia byť hodné tejto funkcie. Volí ich Národné zhromaždenie po uskutočnenom verejnom výberovom konaní.

6) Organizačné zmeny zabezpečujú samostatnosť a zodpovednosť prokuratúry

Funkciu prokuratúry vykonávajú najvyšší prokurátor, hlavní prokurátori a prokurátori. Hlavní prokurátori budú vykonávať funkciu doterajších prokurátorov, námestníci prokurátorov sa stanú prokurátori, ktorí vykonávajú funkciu verejnej prokuratúry spolu s hlavnými prokurátormi. Predpokladaná zmena zabezpečuje väčšiu nezávislosť a zodpovednosť nositeľov prokurátorskej funkcie. V súlade s názvom najvyššieho súdu v Republike Srbsku došlo k zmene názvu najvyššieho štátneho zastupiteľstva na Najvyššiu prokuratúru, ktorú spravuje najvyšší prokurátor.

7) Hlavných prokurátorov a prokurátorov volí Vysoká rada prokuratúry

Hlavných prokurátorov a prokurátorov volí Vysoká rada prokuratúry. Na rozdiel od platných ústavných ustanovení hlavných prokurátorov už nebude navrhovať vláda a ani ich nebude voliť Národné zhromaždenie. Najvyššieho prokurátora v Republike Srbsku aj naďalej volí Národné zhromaždenie, ale na návrh Vysokej rady prokuratúry po uskutočnenom verejnom výberovom konaní.

Vysoká rada prokuratúry je samostatný štátny orgán, ktorý zabezpečuje a zaručuje nezávislosť prokuratúry, najvyššieho prokurátora, hlavných prokurátorov a prokurátorov. Tento orgán má 11 členov, z čoho sú piati prokurátori, ktorých volia hlavní prokurátori a prokurátori, štyria sú poprední právnici, ktorých volí Národné zhromaždenie, najvyšší prokurátor a minister príslušný pre súdnictvo. Plánuje sa obmedzenie pre ministra príslušného pre súdnictvo, že nemôže hlasovať v konaní o určovaní disciplinárnej zodpovednosti prokurátorov.

8) Cieľ zmeny ústavy

Vynesenie Aktu o zmene ústavy má za cieľ zabezpečiť väčšiu nezávislosť, účinnosť a zodpovednosť súdnictva, väčšiu samostatnosť a zodpovednosť prokuratúry, lepšiu ochranu práv občanov a zosilnenie právneho štátu.”

2. Toto uznesenie sa uverejňuje v Úradnom vestníku Republiky Srbsko, na webovej prezentácii Republikovej volebnej komisie a v médiách a doručuje sa občanom, ktorí majú právo voliť na republikovom referende na potvrdenie Aktu o zmene Ústavy Republiky Srbska.

02 číslo 014-125/21

V Belehrade 3.decembra 2021

Republiková volebná komisia

predseda

Vladimir Dimitrijević v.r.